



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 686/2025-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Milanom Kuzmom – advokátom Advokátskej kancelárie JUDr. Miroslav Katunský, JUDr. Milan Kuzma a spol., Floriánska 16, Košice, proti postupu Mestského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. K2-7T/22/2015 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Košice v konaní sp. zn. K2-7T/22/2015 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **3 000 eur**, ktoré mu **je** Mestský súd Košice **povinný** vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Mestský súd Košice **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich advokátovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 14. novembra 2025 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu označeným v záhlaví tohto nálezu.

Sťažovateľ požaduje priznanie finančného zadost'učinenia a náhrady trov konania. Rovnako žiada, aby ústavný súd prikázal konať mestskému súdu bez zbytočných priet'ahov.

2. Uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľ'stva Policajného zboru, odboru kriminálnej polície z 27. decembra 2013 ČVS: ORP-301/7-OEK-KE-2013 BO bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre zločin skrátenia dane a poistného formou pomoci v súbehu so zločinom daňového podvodu formou pomoci.

3. Dňa 27. februára 2015 bola na sťažovateľa podaná obžaloba, o ktorej rozhodol prvýkrát Okresný súd Košice II (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom sp. zn. 7T/22/2015 z 22. novembra 2019 tak, že sťažovateľa uznal vinným a uložil mu súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 6 rokov nepodmienečne, trest prepadnutia majetku a trest zákazu činnosti vykonávať funkciu štatutárneho orgánu alebo člena štatutárneho orgánu obchodných spoločností a družstiev na dobu 6 rokov.

4. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 7To/73/2020 z 22. decembra 2020 napadnutý prvostupňový rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa.

5. Mestský súd uznesením z 26. septembra 2023 trestné stíhanie proti sťažovateľovi zastavil podľa § 281 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodov uvedených v § 9 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku.

6. Krajský súd aj toto uznesenie zrušil a uložil mestskému súdu, aby vo veci znovu rozhodol. Vo veci bolo nariadené hlavné pojednávanie na 10. december 2025. Uznesením zo 17. decembra 2025 mestský súd trestné stíhanie opäť zastavil. Proti tomuto uzneseniu bola podaná sťažnosť, a preto vec nie je právoplatne skončená.

7. Sťažovateľ namieta celkovú dĺžku konania, ktoré od vznesenia obvinenia trvá už viac ako 12 rokov. Vec podľa neho nie je právne ani skutkovo zložitá a on svojím správaním k extrémnej dĺžke konania nijako neprispel.

II.

Vyjadrenie mestského súdu

8. Mestský súd poukázal na právnu a faktickú zložitost' veci, keď pôvodne bolo stíhaných 189 osôb (vrátane obžalovaného), ktoré boli postupne vylučované na samostatné konanie. V predmetnom konaní bola podaná obžaloba na 8 obžalovaných pre sedem skutkov daňovej trestnej činnosti. Napriek tomu, že konanie bolo vedené samostatne, konania spolu úzko súvisia (skutkovo aj právne). Zdôraznil, že vo veci už bolo dvakrát meritórne rozhodnuté (2019, 2023). Práve pre účely eliminácie negatívnych dopadov neprejednania veci súd ešte v roku 2015 schválil dohodu a vyhlásil rozsudok vo veci piatich spoluobžalovaných a dvoch obžalovaných v roku 2024 vylúčil na samostatné konanie. Dňa 4. novembra 2015 bol sťažovateľ prepustený z väzby na slobodu.

9. Vo veci boli zistené aj priet'ahy zavinené samotnými obžalovanými, resp. ich obhajcami – od prvého vyhlásenia rozsudku týkajúceho sa sťažovateľa (2019) nariadil súd celkom sedemnásť termínov hlavného pojednávania, ktoré sa osemkrát nekonalo, z toho trikrát z dôvodu neprítomnosti obžalovaných, dvakrát pre neprítomnosť obhajcu, jedenkrát pre neprítomnosť prísediacich, jedenkrát z dôvodu mimoriadnej udalosti a jedenkrát z nezistených dôvodov. Po druhom meritórnom rozhodnutí bolo nariadených päť termínov pojednávania, pričom tri boli zrušené pre nezaslanie požadovaných súdnych spisov a jeden pre neprítomnosť obhajcu.

10. Napokon mestský súd zdôraznil, že vo výsledku bolo trestné stíhanie proti sťažovateľovi zastavené. Pre súd je preto nepochopiteľné, prečo sa sťažovateľ domáha ochrany svojich práv práve v tomto štádiu konania. Nie nepodstatný je podľa mestského súdu fakt, že sťažovateľ nevyužil inštitút sťažnosti pre nečinnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku. Sťažnosť navrhuje ako nedôvodnú odmietnuť.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

11. Prípadné vyjadrenie sťažovateľa k vyjadreniu mestského súdu by neovplyvnilo rozhodnutie ústavného súdu pri posúdení merita veci, a preto ústavný súd nedoručoval vyjadrenie mestského súdu sťažovateľovi na vyjadrenie. S ohľadom na uvedené kritérium (vplyv na výsledok konania) je takýto postup aprobovaný judikatúrou ústavného súdu, ako aj Európskym súdom pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) (Čičmanec proti Slovenskej republike z 28. 6. 2016, § 60 – 65, IV. ÚS 660/2020, I. ÚS 155/2020).

12. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadnejšia odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

13. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

14. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

15. Sťažovateľ podanou ústavnou sťažnosťou napáda prietahy v trestnom konaní, v ktorom je obžalovaný zo zločinu skrátenej dane a poistného formou pomoci. Na niekoľkých miestach podanej sťažnosti síce namieta celé obdobie trestného konania, počnúc vznesením obvinenia 27. decembra 2013 (čo je k dnešnému dňu viac ako 12 rokov), avšak v petite ústavnej sťažnosti označil za porušovateľa len orgány činné v trestnom konaní a v úvode sťažnosti len mestský súd. Vo vzťahu k namietanému postupu orgánov činných v trestnom konaní pritom v sťažnosti absentovala argumentácia (akákoľvek). Pre komplexnosť posúdenia ústavný súd uvádza, že žaloba bola na okresnom súde podaná 27. februára 2015, teda rok a dva mesiace od vznesenia obvinenia, čo nepoukazuje na to, že by orgány činné v trestnom konaní konali prietahovo alebo nedostatočne

plynule. Ústavný súd s ohľadom na tieto skutočnosti posudzoval v tomto náleze len postup mestského súdu (aj keď s ohľadom na celý priebeh trestného konania ako takého).

16. Ako zásadné sa javí to, že vec sťažovateľa stále nie je právoplatne rozhodnutá, a to po viac ako 12 rokoch od vznesenia obvinenia. Po túto dobu už bola vec dvakrát vrátená mestskému súdu odvolacím súdom a v súčasnosti bola proti v poradí tretiemu rozhodnutiu prvostupňového súdu z decembra 2025 podaná sťažnosť.

17. Prvýkrát vo veci rozhodol okresný súd po viac ako štyroch rokoch od podania obžaloby, a to tak, že uznal sťažovateľa vinným a uložil mu trest odňatia slobody v trvaní 6 rokov nepodmienečne, trest prepadnutia majetku a trest zákazu činnosti vykonávať funkciu štatutárneho orgánu, člena štatutárneho orgánu obchodných spoločností a družstiev na dobu 6 rokov.

18. O podanom odvolaní sťažovateľa a ďalších obžalovaných rozhodol krajský súd pomerne rýchlo – približne o rok neskôr, pričom napadnutý rozsudok zrušil v celom rozsahu. Ako zásadná sa javí námietka sťažovateľa, že za skutky, ktoré sú mu kladené za vinu, už bol právoplatne odsúdený. Odvolací súd vytkol okresnému súdu, že pri posudzovaní tejto argumentácie vykonal dokazovanie len prostredníctvom rozhodnutí, pričom si mal na účely riadneho a úplného posúdenia vyžiadať spis, bez ktorého nebolo možné dospieť k záveru, či vo veci sťažovateľa je daný dôvod na zastavenie trestného konania (či tu existuje prekážka právoplatne rozhodnutej veci). Konštatoval tiež nesprávnosť výroku o prepadnutí majetku, ktorý bol podľa odvolacieho súdu v rozpore s platnou právnou úpravou. Napokon tiež konštatoval pochybenie súdu, ktorý vykonal hlavné pojednávanie 22. novembra 2019 v neprítomnosti obžalovaných aj ich právnych zástupcov, pričom súhlas s takýmto postupom dal (aj) sťažovateľ len vo vzťahu k pojednávaniu, ktoré sa konalo 19. novembra 2019. Navyše, pojednávania sa nezúčastnil ani jeho právny zástupca.

19. Z doručenej chronológie vyplýva, že spis bol krajským súdom vrátený na mestský súd 4. marca 2021. Hneď v máji súd nariadil hlavné pojednávanie na júl 2021, avšak bolo odročené pre nepripojenie spisov z Okresného súdu Považská Bystrica a Okresného súdu Nitra. Rovnako boli odročené aj ďalšie pojednávania (pre nezaslanie spisov alebo neprítomnosť obhajcu), takže po vrátení veci sa prvé pojednávanie napokon uskutočnilo až 23. marca 2023. Do vyhlásenia uznesenia o zastavení trestného stíhania sa potom uskutočnilo ešte jedno pojednávanie – 18. mája 2023.

20. (Teraz už) mestský súd opätovne vo veci rozhodol po takmer troch rokoch (26. septembra 2023) tak, že trestné stíhanie zastavil. Uviedol pritom, že doplnil dokazovanie zabezpečením pôvodných spisov v iných trestných konaniach, zabezpečením rozhodnutí, opätovným vyžiadanim nových odpisov z registra trestov, ako aj ďalších listinných dôkazov, a to najmä rozhodnutia najvyššieho súdu o podanom dovolaní proti uzneseniu o zastavení trestného stíhania pre prekážku rozhodnutej veci. Mestský súd dospel (aj s ohľadom na rozhodnutie najvyššieho súdu) k záveru, že vo veci išlo o pokračujúcu trestnú činnosť. Z uvedeného dôvodu, pretože zistil prekážku rozhodnutej veci, trestné stíhanie zastavil.

21. Aj toto rozhodnutie však krajský súd zrušil (uznesením z 25. júna 2024), pričom vyhodnotil napadnuté uznesenie „... za tak nejasné, nezrozumiteľné, zmätočné a nepreskúmateľné, že jediným možným zákonným rozhodnutím krajského súdu bolo zrušenie takéhoto uznesenia“. Na jednej strane išlo podľa odvolacieho súdu o uznesenie, avšak s náležitosťami rozsudku (výrokom trestné

stíhanie zastavil, no zároveň súd uviedol skutkové vety a trestné činy). Odvolaním napadnuté uznesenie navyše považoval za tak nedôsledné a stroho odôvodnené, že skutočnosti, dôkazy a úvahy v ňom úplne absentujú. Podľa krajského súdu chýba rozobratie skutkov, pre ktoré bola podaná obžaloba, a na porovnanie rozobratie skutkov, pre ktoré boli predtým podané obžaloby voči sťažovateľovi. Ani teoreticky nebolo možné vyhodnotiť, či naozaj prichádza do úvahy zastavenie trestného stíhania. Chýbajú aj akékoľvek dôkazy vykonané v rámci trestného konania. Nejasnosti sa týkajú aj zápisnice z pojednávania zo 14. septembra 2023, keď nie je zrejmé, koľko členov senátu bolo vlastne prítomných. Súd tiež neupovedomil poškodeného o hlavných pojednávaniach, ktoré sa konali 21. septembra 2023 a 26. septembra 2023.

22. Podľa chronológie úkonov bol spis po druhom zrušení vrátený na mestský súd 16. septembra 2024. Na pojednávaní 11. novembra 2024 sťažovateľ súhlasil so zmenou senátu a súd vec obžalovaných [REDAKOVANÉ] vylúčil na samostatné konanie. Ďalšie pojednávanie bolo opäť odročené pre nedoručenie požadovaných spisov. Uskutočnilo sa napokon pojednávanie 14. mája 2025 aj 27. augusta 2025, pričom aj ďalší priebeh bol poznačený chýbajúcimi spismi. Napokon mestský súd (opäť) trestné stíhanie zastavil, a to uznesením zo 17. decembra 2025.

23. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť aj v trestnom konaní taký procesný postup, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty strán (III. ÚS 233/2021). Táto povinnosť súdu je implicitne obsiahnutá aj v § 1 a § 2 ods. 7 Trestného poriadku. Pokiaľ ide o význam veci pre sťažovateľa, vo všeobecnosti platí, že doba trestného konania sa posudzuje prísnejšie než doba konania v občianskoprávných veciach, a to vzhľadom na dôsledky trestného konania (II. ÚS 32/03, III. ÚS 183/05).

24. Pri posudzovaní prvého kritéria – zložitosti veci, dospel ústavný súd k záveru, že nejde o vec, ktorá vykazuje črty mimoriadnej skutkovej či právnej zložitosti – ako vyplýva z doterajšieho priebehu konania, v podstate prvotnou a zásadnou úlohou súdu bolo ustáliť, či sú u sťažovateľa dôvody na zastavenie trestného stíhania pre prekážku právoplatne rozhodnutej veci. Súd síce uviedol, že pôvodne bolo spoločne stíhaných 189 osôb, avšak zároveň sám uvádza, že napokon boli veci postupne vylúčené na samostatné konania. Skorým rozhodnutím o väzbe, ako aj vylúčením dvoch spoluobžalovaných urobil súd opatrenia, ktoré v určitej miere eliminovali negatívny dopad včasného neprejednania veci. Ani tieto opatrenia však nemožno považovať za dostatočné. Stav, keď je sťažovateľ viac ako 12 rokov trestne stíhaný (s tým, že je možné, že trestné stíhanie bude napokon zastavené), nie je akceptovateľný ani ospravedlniteľný, a to bez ohľadu na to, že nemalou mierou k tomuto stavu prispelo aj opakované odročovanie pojednávania – či už z dôvodov (aj) na strane sťažovateľa a jeho obhajcu, alebo z dôvodu nedoručenia požadovaných spisov (za čo objektívne súd nemôže). Akokoľvek súd poukazuje na to, že už bolo dvakrát meritórne rozhodnuté, vec stále nie je právoplatne skončená a opakované zrušujúce rozhodnutia v tomto prípade poukazujú skôr na nesústredenú činnosť súdu.

25. Ústavný súd v súvislosti s opakovaným rozhodovaním o podanom opravnom prostriedku sťažnostným súdom v súlade s judikatúrou EŠLP uvádza, že nemožno ospravedlniť prietahy, ktoré vznikli opakovaným zrušením rozhodnutí súdu nižšej inštancie odvolacím súdom, najmä keď sú mu vytýkané chyby, ktorých sa tento súd dopustil (pozri napr. rozsudok EŠLP vo veci Spas Todorov proti Bulharsku z 5. 11. 2009, č. 38299/05, § 41 – § 44). K vzniku zbytočných prietahov v konaní pred všeobecným súdom môže pritom dôjsť nielen jeho nečinnosťou, ale aj jeho

neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou (m. m. IV. ÚS 22/02, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011).

26. S ohľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosti sťažovateľa vyhovel (bod 1 výroku tohto nálezu) a konštatoval, že mestský súd svojim nesústredeným postupom porušil právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na doterajšiu celkovú dĺžku napadnutého konania (ktorá je sama osebe neprípustná) poznamenaného prvkami neefektívnej činnosti ústavný súd konštatuje, že súd prvej inštancie nepostupoval v napadnutom konaní s cieľom rýchleho a efektívneho prerokovania a ukončenia sporu.

27. Ústavný súd neprikázal mestskému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) konať v predmetnej veci bez zbytočných prietáhov, pretože ku dňu prerokovania ústavnej sťažnosti mestský súd vo veci rozhodol.

IV.

Primerané finančné zadosťučinenie

28. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde môže ústavný súd svojim rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

29. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiada priznať primerané finančné zadosťučinenie 12 000 eur.

30. Ústavný súd pri určení sumy finančného zadosťučinenia vzal do úvahy celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania (12 rokov) a nesústredený postup mestského súdu na jednej strane, na druhej strane aj správanie sťažovateľa, ktorý v určitej miere prispel k opakovanému odročovaniu pojednávania. Ústavný súd považoval v súlade s rozhodovacou praxou ESLP za primerané priznanie finančného zadosťučinenia 3 000 eur (bod 2 výroku tohto nálezu). Vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľa nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

31. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 949,17 eur.

32. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa vychádzal ústavný súd z § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti), čo celkovo predstavuje 771,68 eur.

Túto sumu ústavný súd zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, pretože právny zástupca sťažovateľa je platiteľom tejto nepriamej dane.

33. Priznanú náhradu trov konania je mestský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (bod 3 výroku tohto nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. februára 2026

Peter Molnár
predseda senátu